

Силабус курсу
«Економічна теорія»

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 033 Філософія

Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»

Кількість кредитів – 4

Рік підготовки, семестр – I рік, II семестр

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: згідно розкладу занять

Консультації: згідно розкладу індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат економічних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Григорук Анатолій Ананійович
E-mail викладача:	hryhoruk@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/grigoruk-anatol-y-anan-yovich-.php?clear_cache=Y
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=53

Анотація дисципліни

Курс “Економічна теорія” спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти ґрунтовними економічними знаннями, формування у них логіки сучасного економічного мислення, здатності аналізувати економічні закони і категорії, виявляти наслідки їх дії (функціонування), можливостей використання економічних знань у майбутній професійній діяльності, вміння демонструвати різні позиції та погляди і давати оцінку економічним ситуаціям.

Метою вивчення курсу: є формування у студентів системи знань про економічні відносини у суспільстві, проблеми ефективного використання обмежених ресурсів, вільне володіння економічними поняттями і категоріями, а також набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, вміння аналізувати конкретні економічні проблеми і вибирати найбільш ефективні способи їх вирішення.

Основні завдання: формування у майбутніх аналітиків теоретичних знань про загальні засади економічного життя суспільства; здатності засвоїти закономірності розвитку економічної системи та взаємозв'язок її структурних елементів; ознайомлення і вивчення механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; засвоєння принципових рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції, розуміння ролі економічної теорії у розробленні шляхів ринкової трансформації національної економіки.

Зміст дисципліни «Економічна теорія» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері економіки, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент:

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Вступ до економічної теорії			
2 / 2	1. Економічна теорія як наука	Знати основні етапи становлення та розвитку економічної теорії як науки, вміти пояснити предмет і функції економічної теорії та її функціональне призначення, знати економічні закони, вміти застосовувати методи економічної теорії та аналізувати різні економічні ситуації на практиці.	Тести
2 / 2	2. Проблеми організації економіки	Знати сутність та фази суспільного виробництва, сфери виробництва, вміти аналізувати фактори суспільного виробництва, розуміти проблеми організації економіки, обґрунтовувати показники та важливість нематеріального виробництва і його галузей, зокрема культури і мистецтва.	Кейси, тести, питання
- / 2	3. Типи економічних систем	Знати сутність і основні елементи економічної системи, типи економічних систем, вміти пояснити суть і форми власності в економіці України, переваги приватної власності, розуміти організаційні форми господарської діяльності.	Тести, питання
Змістовий модуль 2. Основи ринкових відносин та мікроекономіка			
2 / 2	4. Гроші як економічна категорія	Знати форми вартості у їх розвитку, суть грошей та їх функції, вміти пояснити закони грошового обігу та види грошей, поняття інфляції, проаналізувати причини і наслідки інфляції та розуміти антиінфляційні заходи.	Тести, питання
2 / 2	5. Ринок як економічна система	Знати сутність, основні ознаки та функції ринку, вміти пояснити структуру та види ринку, обґрунтувати інфраструктуру ринку, здійснювати аналіз механізму ринкового регулювання, розуміти роль попиту, пропозиції, конкуренції в ринковій економіці.	Кейси, тести, питання
2 / 2	6. Підприємництво. Нові форми господарювання	Знати сутність та функції підприємництва, вміти пояснювати економічні, політичні, юридичні та психологічні умови підприємництва, різноманітність форм господарювання.	Тести, питання, кейси

2 / 2	7. Підприємство в системі ринкових відносин	Знати суть підприємства (фірми), види підприємств, їх форми, витрати виробництва, дохід підприємства і прибуток.	Тести, питання
2 / 2	8. Основи менеджменту	Знати суть, значення менеджменту, сучасні теорії менеджменту, школи практичного менеджменту, види та функції менеджменту, стилі управління.	Тести, питання
2 / 2	9. Основи маркетингу	Знати суть та функції маркетингу, концепції управління маркетингом, цілі маркетингу, суть та види цін, особливості міжнародного маркетингу.	Тести, питання
Змістовий модуль 3. Макроекономіка та світове господарство			
- / -	10. Суспільне відтворення та макроекономічні показники	Знати економічну роль держави в ринковій економіці, методи і форми державного регулювання економіки, циклічність економічного розвитку, економічне зростання, економічний цикл і його фази, основні показники макроекономіки.	Тести, питання
2 / 2	11. Доходи населення і соціальна політика	Знати суть поняття доходи населення, їх структуру, класифікацію за категоріями та диференціацію доходів, розуміти поняття і показники рівня життя, обґрунтувати економічну природу заробітної плати, розуміти форми і сучасні системи заробітної плати та особливості заробітної плати працівників, вміти проаналізувати соціальну політику держави.	Тести, питання, кейси
2 / 2	12. Фінансова система	Знати сутність, функції фінансів, значення фінансової системи та фінансової політики для економіки держави, характеризувати структуру державного бюджету і головні джерела формування надходжень до державного бюджету, бюджетну систему України, причини бюджетного дефіциту і обґрунтувати шляхи подолання бюджетного дефіциту, володіти сучасними знаннями про податки і податкову систему, а саме: функції податків, елементи і ставки податків, класифікацію податків, види податків, обґрунтувати роль спрощеної системи оподаткування суб'єктів господарювання, розуміти сутність, принципи, види страхування в умовах ринку.	Тести, питання, кейси
2 / 2	13. Кредитна	Знати сутність кредиту, види та джерела	Тести,

	система та її організація	кредитних ресурсів, принципи кредитування, основні форми кредиту, характеризувати становлення і розвиток кредитної системи України і діяльність Національного банку України, володіти знаннями про операції комерційних банків і діяльність кредитно-фінансових інститутів.	питання, кейси
- / 2	14. Становлення і розвиток світового господарства	Знати суть і тенденції розвитку світового господарства, його характерні риси і структуру, обґрунтувати основні передумови включення економіки України у систему світового господарства, вміти аналізувати економічні аспекти глобальних проблем сучасності.	Тести, питання

Формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями.
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.
ЗК 12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.
ЗК 13	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК 14	Здатність до діалогу та співпраці з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами в інших галузях знань/видах діяльності.
	Спеціальні (фахові) компетентності
ФК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.
ФК 5	Здатність аналізувати сучасні філософські та суспільно-політичні й економічні проблеми та вчення.
ФК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.
ФК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
ФК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно-науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК 9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.
ФК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської,

	соціокультурної, економічної та загальнонаукової проблематики.
ФК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.
ФК 12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.
ФК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
ФК 14	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності; вміння обирати ефективну стратегію комунікативної поведінки та спілкування у процесі професійної діяльності.
ФК 16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.

Програмні результати навчання:

ПРН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
ПРН 3	Знати основні етапи, напрямки в історії світової і вітчизняної філософії та інших суспільних галузей.
ПРН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики.
ПРН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
ПРН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
ПРН 9	Мати навички написання філософських текстів, проведення політичних, соціально-економічних та наукових досліджень.
ПРН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та уміння роботи з документами різних видів.
ПРН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
ПРН 12	Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано; використовувати технології ефективного спілкування і раціональної поведінки у професійній комунікації.
ПРН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
ПРН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
ПРН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
ПРН 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.
ПРН 20	Розуміти сучасні економічні процеси, аналізувати і прогнозувати ринкові явища на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок та вміти розробляти й підтримувати інноваційні проекти, стартапи.

ПРН 22	Знати нормативну суспільно-політичну й економічну теорію, їх прикладний та порівняльні аспекти; використовувати понятійно-категоріальний та аналітично-дослідницький апарат сучасної світової суспільної думки.
---------------	---

Література

1. Вступ до економічної теорії: підручник для ВНЗ / за ред. З. Ватаманюка. Вид. 3-тє, доповн. Львів: «Новий Світ–2000», 2014. 504 с. (Вища освіта в Україні).
2. Глобальні тенденції і перспективи : світова економіка та Україна / наук. ред. В. Юрчишин. Київ : Заповіт, 2018. 202 с.
3. Горлач М.І. Економічна теорія: підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 532 с.
4. Григорук А. А. Фінанси та фінанси підприємств у схемах і таблицях: навчальний посібник. Тернопіль, 2015. 287 с.
5. Григорук А. А., Литвин Л. М. Економічна теорія у схемах і таблицях: навчальний посібник. Тернопіль, 2017. 200 с.
6. Григорук А. А., Литвин Л. М. Основи економічної теорії: навчальний посібник. Тернопіль: Збруч, 2009. 400 с.
7. Григорук А. А., Палюх М. С., Литвин Л. М., Літвінова Т. Д. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-е вид., переробл. і допов. Тернопіль: ТДПУ, 2002. 304 с.
8. Демиденко С. Л. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 300 с.
9. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії: навч. посіб. Київ: Знання, 2014. 423 с.
10. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О.Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
11. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макро-економіка). Політекономія : навчальний посібник / Мацелюх Н.П.,Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 270 с.
12. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макро-економіка). Макроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 430 с.
13. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макро-економіка). Мікроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 230 с.
14. Економічна теорія / Н. П. Мацелюх, Л. М. Касьяненко, І. А. Максименко [та ін.] ; Ун-т ДФС України. Ірпінь : УДФСУ, 2019. 478 с.
15. Економічна теорія : навч. посіб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. 2-ге вид., допов. та перероб. Умань: ВПЦ «Сочінський», 2018. 617 с.
16. Економічна теорія : навч. посібник у 2 ч. / Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, Л. М. Зарецька. Частина II. Х. : Монограф, 2018. 219 с.
17. Економічна теорія. Політекономія: Навч. посібник /А. Сірко. Київ: ЦНЛ, 2019. 418 с.
18. Економічна теорія. Політекономія: Навч. посібник /В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас. Київ: ЦНЛ, 2019. 428 с.
19. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. В. М. Семененка, Д. І. Коваленка. 2-ге вид., доповн. та переробл. Київ: ЦНЛ, 2011. 428 с.
20. Економічна теорія. Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. 7-е вид., стер. Київ: Знання-Прес, 2008. 720 с.

21. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманцев, Т. Ф. Щербакова та ін.. Київ: Нац.торг.-екон.ун-т., 2017. 608 с.
22. Економічна теорія: підручник /М. Соколов, М. Горлач,В. Горлач [та ін.]: Київ: ЦНЛ, 2019. 532 с.
23. Економічна теорія: політична економія: навчальні форми контролю та презентації: навчальний посібник / за ред. С. І. Юрія, В. В. Козюка. Київ: Кондор, 2010. 265 с.
24. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
25. Касьяненко Л. Економічна теорія: навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2019. 224 с.
26. Липов В. В. Глобальна економіка [Електронний ресурс] : навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 2 : Сучасний стан, проблеми та перспективи глобального розвитку / В. В. Липов. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 234 с.
27. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2 т.: Пер. с англ. Т. 1. Москва: Республика, 1992. 399 с.; Т. 2. Москва: Республика, 1992. 400 с.
28. Маршалл А. Принципы политической экономии: В 3 т. Москва, 1993.
29. Мочерний С. В., Скотний В. Г. Основи економічної теорії: підручник. Львів: «Новий Світ–2000», 2014. 600 с.
30. Національна економіка (у рисунках, схемах і таблицях) : навч. посібник : [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
31. Основи економічної теорії / За науковою ред. А.У.Уразова. Київ: ЦНЛ, 2019. 312 с.
32. Основи економічної теорії: навч. посіб. для студ. вузів / за ред.: Ю. Г. Козака, С. С. Шаповал. Київ: ЦУЛ, 2012. 264 с.
33. Політекономія: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. За заг. ред. В. М. Семененка, Д. І. Коваленка. 2-ге вид., доповн. та переробл. Київ: ЦУЛ, 2011. 428 с.
34. Рикардо Д. Основы политической экономии и налогового обложения. Москва, 1955.
35. Самуельсон П. Економіка: підручник. Львів: Світ. 1993. 496 с.
36. Семюелсон Пол А., Нордгауз Вільям Д. Макроекономіка / Пер. з англ. Київ: Основи, 1995. 544 с.
37. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. В 2-х т. Москва: Эконом., 1993.
38. Сучасні економічні теорії: підручник / За ред. А. А. Чухно. Київ: Знання, 2007. 878 с.
39. Туган-Барановський М. І. Політична економія. Курс популярний. Київ: Наукова думка, 1994. 264 с.
40. Туган-Барановський М. І. Основи політичної економії / науковий редактор, автор передмови статті С. М. Злупко. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. 628 с.
41. Чепінога В. Г. Економічна теорія: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 656с.
42. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу /пер. з англ. В. Старка; наук. ред. Ю. Бажал. Київ: Києво-Могилянська академія, 2011. 242 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. ЕНМКД Економіка: <http://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=44>.
2. Економіка – Вікіпедія: <https://uk.wikipedia.org/wiki/економіка>
3. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
4. Економічна правда <https://www.epravda.com.ua/publications/2017/08/24/628351/>
5. Законодавство України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Комітет з питань промислової політики та підприємництва:

www.komprompol.rada.gov.ua

7. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua
8. Міністерство фінансів України: <https://mof.gov.ua/uk>
9. Мінфін (всі показники – індекси): <https://index.minfin.com.ua/ua/>
10. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу: www.uaib.com.ua
11. Портал ідей для бізнесу <http://franchising.ua/osnovi-biznesu/>
12. Торгово-промислова палата України: www.ucci.org.ua
13. Ціна держави: <https://www.youtube.com/channel/UC0AAh4OM7Ihs8hww4vcJjtg>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика оцінювання. Враховується сума балів поточного контролю: 1 модуль - 15 балів, 2 модуль - 30 балів, 3 модуль – 20 балів, ІНДЗ - 15 балів, підсумкового контролю тестування (іспит): 20 балів. При цьому враховується присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.

Оцінювання

Розподіл балів по темах курсу:

ЗМ I			ЗМ II						ЗМ III				ІНДЗ	Підсумкове тестування	Загальна кількість
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.11	T.12	T.13	T.14			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
15			30						20				15	20	100

T1, T2... – теми курсу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Бали	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Пререквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував такі дисципліни як: «Вступ до професії аналітика», «Аналітика історії та культури України», «Аналітика всесвітньої історії», «Науковий практикум».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультування тощо.